

මී වදවල

පැණි පිරෙනහැටි

ලසස් පෙළට කෘෂි විද්‍යා දැනුම

පාඨශාලාවාරිනී විනිසා විජයරත්න විසිනි

මී මැස්සා ගේ ආහාරය මල් පැණි හා පරාගවේ. මී මැස්සා සෑම මලකින් ම මධු හා පරාග ලබා නොගනී. මේ නිසා මී මැසි පාලනයේ දී සමහර ශාක වලට වඩා වැදගත් තැනක් හිමි වේ. මේවා අපට කෘෂිකර්ම කිහිපයක් යටතේ සාකච්ඡා කළ හැක.

වතු බෝග මී මැසි පාලනයේ දී වැදගත් තැනක් ගනී. පොල් වගා කරන ප්‍රදේශ මී මැසි පාලනයට උචිතය. මල් පිපෙන කාලය පෙබරවාරි සිට අප්‍රියෙල් දක්වා කාලාන්තරයට පමණක් සීමා ඕන නමුදු රබර් වගාවන් ද වැදගත් වේ. මෙහි ඇති විශේෂත්වය වනුයේ, පැණි මල් වලින් නොව, මල් වාරයේ ඇති වන දළුවල අග, නටුවේ ඇති මධු ග්‍රන්ථියෙන් ලබා ගැනීමයි. මල් පිපීමට ඉඩ නොහරින නිසා තේ වගාවන් ආහාර ලබා නොදෙන නමුදු, ඒවායේ සෙවන ශාක ලෙස වචන ඇල්බිසියා හා ශ්‍රී ලිසිඩියා ශාක වැදගත් වේ. කෝපි, මී මැස්සන් ප්‍රිය කරන තවත් වතු බෝගයකි.

මී මැස්සා හා පරිසරය

පලතුරු හෝග අතුරින් සිටුස් (දෙහි) කුලයේ ශාකද, කෙසෙල්, කඳු, අඹ, ජම්බු, වෙරළ හා දෙළුම්ද බහුලව ආහාර ලබා දෙයි. ක්ෂේත්‍ර බෝග ලෙස වචන රනිල කුලයේ ශාකත්, එළවළුවක් ලෙස වචන කතුරු මුරුංගාත්, කෘෂි භූමිවල වචන රනිල වර්ගත් වැදගත් වේ. ක්ෂේත්‍ර බෝග

ලෙස වචන අල, තල හා කපු වලටත්, එළවළු බෝග වන කුබටෙසි කුලයේ ශාක වලටත් මී මැස්සා ප්‍රිය කරයි. සමහර වාර්ෂික වල් පැලෑටි ද හොඳ ආහාර ප්‍රභව වේ.

කැලෑ ශාක අතුරින් ඉයුකැලිප්ටස් විශේෂ ප්‍රධානය. වියළි කඳුකර ප්‍රදේශවල මේ වර්ග බහුල ලෙස වැවේ. වියළි කලාපයේ වැවෙන මී ගස්වලට ද මී මැස්සා දඩ කැමැත්තක් දක්වයි. අන්වීග්නන් හා වූඩි රෝස් මල් වර්ග අතුරින් විශේෂ තැනක් ගනී. වූඩි රෝස් මැක්සිකෝවේ සිට ගෙන්වා ව්‍යාප්ත කර ඇත්තේද මී මැස්සන් බෙහෙවින් ප්‍රිය කරන මල් වර්ගයක් හෙයිනි. එය විශාල ලෙස රොන් නිපදවන ශාකයකි.

වැඩි මී පැණි ප්‍රමාණයක් ලබා ගැනීමට මී මැස්සන් ප්‍රිය කරන ශාක වර්ග බහුලව තිබීම පමණක් නො සෑහේ. මල් පිපෙන රටාව ද මෙයට බෙහෙවින් බලපායි. මෙය දේශගුණය මත රඳා පවතින්නකි. ලංකාව වැනි නිවර්තන කලාපීය රටවල මල් වාරය එතරම් කැපී නොපෙනේ. ඒ නිසා මී මැස්සන්ට වසර පුරාම ආහාර යොයා සෑම සඳහා ශක්තිය වැය කිරීමට සිදු වේ. එවිට ලබා ගත හැකි පැණි ප්‍රමාණය අඩුවෙයි. මල් වාරය කාලයකට සීමා වීම නිසා ඒ කාලයේ දී මල් පිපෙන ශාක වැඩි සංඛ්‍යා වකුත්, අතික් කාලවල දී මැස්සන් ගේ පැවැත්මට ආහාර ලබා ගැනීම සඳහා පමණක් සුළු වශයෙන් මල් පිපෙන වෙනත්

ශක්තියක් තිබීම මි මැයි පාලනයට ඉතා යෝග්‍ය වෙයි. සෞභෞ කලාපීය රටවල සවිකින්නේ මෙවැනි තත්ත්වයකි. ඒ රටවල මල් වාරය එක් සෘතුකට සීමා වෙයි. ශීත සෘතුවේ දී ආහාර සොයා නොයන මි මැස්සන් මි වදය තුළට වි පොදියක් ලෙස සිටී. ඔවුන් ආහාර ගන්නේ පොදියේ උෂ්ණත්වය ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා පමණි. ඔවුන් ක්‍රියාශීලී වන්නේ මල්වාරයේදීය. මේ රටවල දී ලබා ගත හැකි පැණි ප්‍රමාණය වැඩිවීමට පරිසර බලපෑම් ද එක් හේතුවකි.

මල් පිපෙන කාලයට පෙර වැසි ලැබීම මල් වැඩි ප්‍රමාණයක් ඇති වීමට හේතු වෙයි. එහෙත් මල් වැරදේ ඇති වන වර්ෂාව නිසා මඩු හා පරාග සේදී යාමෙන් මි මැස්සන්ට ආහාර හීඟ වන අතර ඔවුන්ට ආහාර සොයා පිටතට යාමට ද හැකියාවක් නොමැත. මේ නිසා, තද වැසි කාලවල දී කෘත්‍රීමව ආහාර සැපයීමට සිදු වෙයි.

මි පැණි ඉවත් කිරීම

මි වද වලින් පැණි ඉවත් කිරීම වසර පුරාම කළ නොහැක. ලංකාවේ එය කරනු ලබන්නේ පෙබරවාරි මාර්තු හා අගෝස්තු සැප්තැම්බර් යන මාසවල දී ය. පැණි ඉවත් කිරීම, වියළි කාල ගුණයක් ඇතිවීම ආරම්භ කළ යුතු ය. හොදින් පාලනය කෙරෙන ජනපදයකින් මේ කාල තුළ දී දින 10-12 ක පරතරයක් ඇතිව කිහිපවරක් පැණි ලබා ගත හැක. මෙසේ කාල අන්තරයක් ඇතිව පැණි ඉවත් කිරීම වැදගත් ය. හේතුව මි වදයක තැන්පත් කරන පැණි පරිතන වීමට දින 08 - 10 කාලයක් අවශ්‍ය වීම යි. මි වද පැණි වලින් පිරුණු වහාම ඒවා ඉවත් කර ගත හොත් පසුව ගබඩා කර තැබූ විට ඇඹුල් රසක් ඇති විය හැක. දිගු කලක් පැණි ඉවත් නොකර තැබීම පැණි අඩු වීමට හේතු වේ.

පැණි ඉවත් කිරීමේදී වද වලට හානි නොවන සේ කිරීම ඉතා වැදගත් ය. එවිට, ඒ වද නැවත භාවිතා කළ හැක. ඒවා ඇතුල් කළ විභස මි මැස්සන් නැවත පැණි පිරවීම අරඹයි. අළුතින් වද බැදීම සඳහා මි මැස්සන් ගේ කාලය හා ශ්‍රමය අපතේ යාම එමගින් වලක්වා ගත හැක. පැණි වද ඉවත් කිරීමට පෙර පැණි වද පෙට්ටියෙන් මි මැස්සන් ඉවත් කළයුතු ය. මෙය කරනු ලබන්නේ සාමාන්‍යයෙන් පැණි වද පෙට්ටිය මතු සිට තබන

මුහුණ ලැල්ල පැණි වද පෙට්ටිය හා පිලා පෙට්ටිය අතරට දමා පැණි වද පෙට්ටියට දුම් ගැසීමෙනි. මුහුණ ලැල්ලේ ඇති දොරටුවෙන් මි මැස්සන්ට ගමන් කළ හැක්කේ එක් පසකට පමණි. ඒ නිසා පිලා වද පෙට්ටියට ඇතුළු වන මි මැස්සන්ට යළිත් පැණි වද පෙට්ටියට යා නොහැක.

සාමාන්‍යයෙන් පැණි පිරුණු වදවල කුහර ඉටි වලින් වසා තිබේ. එවැනි වද පමණක් තෝරා ඉවත් කර ගත යුතු ය. සියළුම පැණි වද ඉවත් කර නොගෙන ආහාර හීඟ කලවල දී මි මැස්සන්ට ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට කිහිපයක් තැබීම උචිතය. නැතිනම් ඒ කාලවල දී කෘත්‍රීමව ආහාර සැපයීමට සිදු වේ. පැණි ඉවත් කරන උපකරණයට මි වද ඇතුළු කිරීමට පෙර තියුණු පිහියක් වදය දිගේ ප්‍රවේශමින් පහළ සිට ඉහළට ඇදීමෙන් කුහර වසා ඇති ඉටි ඉවත් කළයුතු ය. මෙය කළ වහාම පැණි නිස්සාරණය කළ යුතු ය. නැතිනම් ජල වාෂ්ප අවශෝෂණය වී පැණි ගබඩා කර තැබූ විට ඇඹුල් රසයක් ඇති වේ. දෙපසේ ම ඉටි ඉවත් කළ පැණි වද, නිස්සාරක යන්ත්‍රයට දමා එය සෙමින් කැරකැවිය යුතු ය. මේ යන්ත්‍රයට එක වරකට පැණි වද රාමු තුනක් දැමිය හැක. වදයේ එක පැත්තක පැණි හොදින් ඉවත් වූ විට, වද ඉවත් කර යළි පැණි මාරු කර දැමිය යුතු ය. නැත්නම් වද එසේ ම තිබිය දී විරුද්ධ අතට කැරකැවීම ද කළ හැක.

මි මැසි පෙට්ටියකින් ලබා ගත හැකි මි පැණි ප්‍රමාණය, ඇති කරන මි මැසි මාදිලිය, ප්‍රදේශයේ දේශගුණය හා පාලන තත්ත්වය මත රඳා පවතී. ලංකාවේ මි මැසි පාලනයට ඉතාමත් හොද ප්‍රදේශය ලෙස සැලකෙන්නේ බත්තරමුල්ල ය. එම ප්‍රදේශයේදී එක් සෘතුකට මි මැසි පෙට්ටියකින් පැණි රාත්තල් 20 ක් පමණ ලබා ගත හැක. පහත රට ප්‍රදේශවල දී ලැබෙන සාමාන්‍ය ප්‍රමාණය රාත්තල් 10 ක් පමණ වේ. ලංකාවේ ඇති කරන ඒපීස් ඉන්දිකා මාදිලිවලට වඩා බෙහෙවින් වැඩි මි පැණි ප්‍රමාණයක් යුරෝපීය රටවල ඇති කරන ඒපීස් මිලිපෙරා මාදිලි ලබා දෙයි. මොවුන් ගෙන් එක් සෘතුක දී මි පැණි රාත්තල් 50 කට වැඩි ප්‍රමාණයක් ලබා ගැනීමට සුදුසු වන.

(මි මැසි පාලනය පිළිබඳ අවසාන කොටස ලබන කලාපයේ)